

Gierik 48, september 1995

Roger M. J. de Neef

IN MEMORIAM JAN DE ROEK

En achter deze taal van cijfers en tuinen
Voltooide de kroning de jonge koning;
Hoe het oor luisterde naar zijn droom
En eindigt als het verhaal van een cirkel
Met zijn gestalte.

Maar hoe onduidelijk en rond de armoede van dit feest
Vermeldde ik de jongste en bij herhaling de oudste brief:
Wie is Narcissus, Don Juan of Antigone
En weet september in de houten duif
Knielend met zijn lichaam in een schors van ijzer
Nadien het stollen van lucht in licht.

Hem gedenkend luister ik met de stemmen die hij vond.
Geschonden en begrepen
De leegte die mijn stem zal vinden
En zoals ik hem opspoor de bekende, in de stilte.

Erik van Malder

POESJKIN ACHTERNA

Naar Sint-Petersburg gaan
Met wodka op de Neva-oever staan
Traan om Waarheid der Open Bruggen
Wrange lach om Kapseizende Rus
Om de hele Onrechtvaardigheid
van Nationaal Historisch Bestaan.

Leren omgaan met Steelse Blikken
Schaamte en Schaamteloosheid
die je naakter maakt
dan Lustlichamen in Intiemste Moment.

Hermitage lonkt en bromt
Lenin blijft gegoten aanwezig
en als Wankele Fanfare nauwelijks weerklinkt
in te leeg stadion
voel je Revolutie naken.

Kringloop Cirkel
getekend in Stof
Onmacht RadioActiviteit
Gebed om Aalmoes
Belachelijk Fluitje
dat geen Vogel wil.

Poesjkin had andere ogen
op zijn Beeld
in Tsarskoje Selo
strijken Gieren neer
Tsaar is haast Held
die Oude Wonden heelt
maar Niemand dan de Mafia
valt in de Prijzen.

Naar Sint-Petersburg gaan
Met wodka op de Neva-oever staan
Weer thuis naar de foto van Anja kijken
Weemoedig de oudere Poesjkin achterna.

Jan Gloudemans

DE DICHTER

Soms vlucht hij in zijn verzen
en vindt zichzelf niet terug
want wat hij schreef is dode letter
in de voltooid verleden tijd

momentopname ingevroren
een ogenblik respijt geëts
geveid portret in tegenlicht
genomen met welwillendheid
van een vreemde die hem aankijkt
met gladgestreken rimpels
de harde plooien vervaagd
het blijvend letsel uitgevlakt

vastgepind als een vreemde vlinder
verfraaid gebalsemd maar doods
staat hij te kijk een fossiele rest
wie de opgedroogde woorden leest
meent hem alzo te leren kennen
maar zelf weet hij wel beter:
de dichter is een kameleon

ROERLOOS

de tijd de roekeloze ruiter
draaft meedogenloos voorbij
heeft zijn dromen afgenomen
en vleugellam strompelt hij rond
in de werkelijkheid van alledag
blind voor wat de vogels schrijven
in het veel te blauwe blauw
en doof voor wat de branding zegt
tegen het wenkende strand het wacht
maar verzaakt niet aan het strelen
van water dat wijkt en nadert
weerkeert als in een liefdesspel
het al beweegt maar hij roerloos
staat stil en ademt nog
nauwelijks hoorbaar

Voorheuvel

SPEELPLAATS

Veertien waren zij op
die camping rond de speelplaats
Geen toestel raakten zij
meer aan. Uren zwegen
voort met daarin soms
enkele woorden die
wat dieper vielen. Het
was meer ogenschaduw
waar op gelet moest worden
en verrassende trekjes
terzijde. Soms gleed een hand,
die van niemand leek
over een welving of
raakte verder iets wat
nog geen toegang had.
Ademloos werd het aangevoeld:
Zou het nader komen of weer
eindigen bij het begin.

TIJDVERBLIJF

Als woningzoekende bouw ik
steeds opnieuw mijn koekoekshuis
en werk het niet ter zake
doende schrijvend aan de kant.

Zodat ik u aan kan
roepen in de stilte van
die overgebleven
woorden en ik met

alleen uw naaktheid
de kleine liefde kan
bedrijven binnen
het labyrint van taal.

Wetend: het misschien
gelezen antwoord op dit
tijdverblijf kalenders
later, mij allang voorbij.

Jan Defrijn

DE MORGEN

De dag is pas begonnen
slakken bewegen al
gedachten splijten zich,
de splinters kwetsen niet.

Overrompeld laat hij de ogen staren
onmogelijk dat er niets overblijft:
de honger, de zon, de siësta, de geliefde.

De dag, als gewoonlijk onbegonnen werk,
draait rond de vraag waarom de stenen
altijd nutteloos zijn, absurde muren.

De lucht brengt hoop en drijft naar
hoger, naar fantasmen, waar
blijft het zekere gevoel dat alles kan?

De dag is pas begonnen, handen bekijken,
alcohol is in de hersenen blijven werken,
de duisternis verdwijnt, alles hetzelfde, even later.

DE AVOND

De nieuwe verovering, de nieuwe avond:
de zonsondergang moet gewonnen worden.
vele vrouwen vrezende voor dit ogenblik,

hij zal niet thuisblijven en zo ja
zijn eisen stellen, niet voldoen.
De sterren zijn best mooi om aan te kijken,

zij komen te laat. Slapen gaan
is de ogen sluiten en wachten op de overval,
lief zijn voor elkaar, praten.

In geen tijd gaan handen in't verval,
zij krabben, zoeken levensvocht,
zij strelen, grijpen het lijf in al zijn onderdelen.

Wederzijds geweld is welkom en genieten
het hoort erbij, wellustig.
De avond is nieuw in de herhaling,
de drift is van de partij.

Werner Lambersy
(*vertaling Guy Commerman*)

QUAND on écoute

C'est vers un centre
une source

Or cela vient de partout

Et cette absence de lieu
rend l'écoute

Au creux
qui attendait de recevoir

Nécessaire
est cette absence
pour que grandisse l'espérance

WIJ luisterend

naar een middelpunt
een bron

Maar overal overvalt ons

En die afwezigheid van oord
geeft weer het luisteren

Naar diepte
wachtend op ontvangen

Noodzakelijk
is dit niet aanwezig zijn
opdat hoop zou groeien

MOI l'architecte
du secret de la chambre

Des labyrinthes
des bassins aux jets d'eau
dans l'ombre des jardins

Ô mon âme
jusqu'au repos poissonneux
des étangs

(Et qu'un murmure pacifique
règne sur la fraîcheur
de l'abandon)

IK architect
van het geheim der kamer

Van labyrinten
van bekkens tot springfonteinen
in de schaduw van tuinen

Ach mijn ziel
tot aan het visrijke rusten
der vijvers

(En dat een vredig fluisteren
heerse over maagdelijkheid
van afstanddoen)

IL N'EST d'objet profane
que je ne prie

rien de sacré
que je n'insulte avant

de lui rendre une agonie

et s'il neige
tant de chaleur étrange

c'est qu'à tes hanches
pend un trousseau
de clés

d'étoiles d'éclairs
contre l'orage tendre
de ta peau

GEEN wereldlijk voorwerp
dat ik niet aanbid

niets heiligs
dat ik niet vooraf beledig

een doodstuip bezorgend

en als het sneeuwt
zoveel vreemde warmte

't is aan je dijen
hangt een bos
van sleutels

sterren bliksems
tegen het teder onweer van
je huid

SEUL est vivant l'inachevé

destin
dont l'ambassade agenouillée
nous embarasse

et l'ampleur d'ignorer qui
nous sommes

pour accepter ainsi
les dieux dont nous servons
l'impatience

la parole
dont nous
servons l'imposture

imprévoyance de nos actes
puisque' inépuisable la cause

soudain
revient à dire que j'attends

ALLEEN leeft het onvoltooide

noodlot
zijn boodschap geknield
is ons hinderlijk

en ruimte van niet weten
wie we zijn

als aanvaarding aldus
van goden wier ongeduld
wij dienen

van het woord
wiens vrijpostigheid wij dienen

onvoorspelbaar onze daden
want onuitputtelijk de oorzaak

plotseling
het komt hier op neer ik wacht

JE REMONTAIS les vents
d'ouest
où le soleil mourait
comme un chanteur
d'opéra

puis à l'est
je tirais l'eau nécessaire
au matin

et je disais au nord
merci pour le passage

et je disais au sud
danse

et que ton ombre prenne
par la main
les veuves de la nuit

IK BESTEEG de winden
in het westen
waar de zon stierf
als een opera
zanger

dan aan het oosten
onttrok ik het water noodzakelijk
voor de morgen

en ik zei het noorden
bedankt voor de doortocht

en ik zei het zuiden
dans

en dat je schaduw
de hand neme
van de weduwen van de nacht

RIEN qu'un début une entrée en
matière en matrice où prendre
forme à la frontière extrême de
la lumière repoussée vers les bords
vers la culbute ultime l'intérieur
vers le rebord de plus en plus
où ça grandit, se tord sans fin
prend forme d'univers entrée par
les travaux du ventre par le travail
des lèvres entrée en traversant
comme on renverse sa respiration
comme on retient l'image impossible
des matières immensément de la
lumière entrée par l'éblouissement

Enkel een begin een toegang tot
de stof de baarmoeder of vorm
nemen aan de uiterste grens van
het licht verdrongen naar de randen
naar de ultieme buiteling binnen
de omranding meer en meer
waar het groeit, wringt onophoudelijk
neemt het heelal vorm ontstaan bij
barensnood in buik het ijveren
van lippen toegang als bij overtseek
zoals je ademhaling overslaat
vastklampen aan onbereikbaar beeld
der stoffen ontzaglijk van het
licht binnengedrongen in verblinding

Valérie Déjean

XII

O, ma paix intérieure,
quand sonnera l'heure,
de la fin
je ne prendrai pas le train
de la guerre,
mieux vaut quitter cette terre !

Ma paix intérieure,
fais moi l'amour, toujours !
Rien que pour oublier
que ça pourrait exister:
la guerre.

XXVII

L'amour suicide.
Qu'est-ce que je suis venu faire ici,
vivre Ton absence ?
Chercher l'amour qui hante ces lieux,
trouver ce bonheur qui n'appartient
qu'à nous deux

Réchauffer mon Coeur à vif
de tous ces mots si doux
que nous avons échangés
et qui restent notre Secret.
Je ne suis pas assez raisonnable
pour attendre en vivant l'Angoisse.
Toi, tu es trop différent
pour me comprendre,
pour comprendre cet Amour.

Amour suicide.
Qui ne peut vivre sans être entier.

A travers toutes mes meurtrissures,
malgré ma douleur,
je t'aime encore !
Je ne veux pas te remercier
un jour, de m'avoir laissée.
Je veux que le combat mené
fasse triompher toujours Notre Liberté d'Aimer.

Mon cri peut-être ne l'entendras-tu jamais
mais qu'importe, je l'aurai lancé.
Je vis l'Amour Suicide et je m'y complais.

XXXI

Quand on se couche en se disant
ça ira mieux demain
mais que demain ça ne va pas mieux.
Quand on dort pour oublier
mais qu'on oublie plus en dormant.

Quand on a des idées bizarres
tout à coup et puis plus rien.
Quand on reste des heures, à regarder, rien.

Quand on va chercher la chaleur
de quelqu'un, pour s'en sortir
et qu'on la refuse, au dernier moment.

Quand on ne croît plus en rien.
Quand on sait qu'on vit le superficiel
mais que le Vrai on l'a perdu,
depuis longtemps.

Quand on sait même plus pleurer, pour soulager.
C'est effroyable, l'indomptable marasme.
Je glisse lentement sur une pente
rien, ni personne, ne pourra m'arrêter.
Où est mon avenir?
Mais je voudrais le trouver.

XXXIII

Dans le silence et la nuit
le silence et la nuit, tout repose.

La vie est endormie,
moi, je suis torturée, je voudrais tuer.

Tue le silence et la nuit
qui m'étouffent et m'atrophient.

Je voudrais pousser le vri,
le cri qui tue et qui sauve.

Mais non, lui aussi
je dois l'étouffer.

Il vit en moi,
il deviant plainte,
plainte à l'infini
plainte de l'ennui,
danse macabre des soucis,
qui me laisse épuisée, qui m'anéantit.

Johan Sonnevile

STAAR DOOR ME HEEN

staar naar twee ijzeren wegen waar
alle nachten langs je huis verzinken –
om de spottende leemte van de middag
weent je lichaam nu –
ik glijd voorbij de laatste hand:
wil verticaal verrijzen,
schulden achterlaten.
de hel is kleiner dan je denkt,
langs vele wegen
kom je de dromen tegen,
maar staar door me heen,
ik ken het oude niet
het lied der dwaze maagden:
ik talisman
doorboord.

Gust Van Hove

E PERICOLOSO SPORGERSI

voor Corrado

Er kan me niets meer gebeuren
Je vurige ogen, in mijn huid gebrand
ontdekken geen zuiderse horizonten,
geen firmamenten meer

Je bent nu de andere reiziger,
mijn jongere en oudere broer, mijn voorganger
op deze tocht
langs het raakvlak van het leven

Achter je Italiaanse masker
verborg je tekens van tederheid, onbegrepen
Het Harnas van je gebroken woorden
is langzamerhand gesmolten

Steeds weer verdwaalde je
in het labyrint
van deze commedia del arte

De trein ontspoorde
en toch en desondanks
blijft je waarschuwing naklinken

e pericolo sporgersi

aan gene kant van de dood
waarin ik samen met jou
opgesloten ben

e pericoloso sporgersi

Ik weet het nu
Voortaan is er geen plaats meer
waar ik veilig voor je ben.

Amarjyoti

EEN STRAALTJE LICHT

Ik trok
door het levenswoud
op zoek naar wijsheid.

Het is een vergissing
te denken dat je wijs wordt
door jaar in jaar uit te zitten
onder de Bodhiboom
honger lijdend door te vasten
door eenzaam te mediteren
of een berg te beklimmen,
om weg te komen van het leven.

Wijsheid verwerven
bewustzijn verhogen
of bevrijd worden
hebben geen betekenis
als de zoeker
niet blootvoets gegaan is
door het donkere bos,
door de doornen op je pad
om een straaltje licht te vinden.

Nee, ik wil niet zitten
onder de Bodhiboom
om de pijnen van het leven te ontlopen.
Deze dingen betekenen niets voor mij
als wegen naar wijsheid
ik wil contact houden met de blaren.

(vertaling Hans Plomp)

Walter Verraes

MISSCHIEN

misschien is de wind nu uitgeraasd
wordt het water helderziende
komt lente uit de grond gekropen
(als meikevers en distelvinken)
en betovert de forsietia's

maar nog is het hospitaal je huis
waar stilte een verleden heeft
aan alle witte muren
nog spint je ziekte zich in woorden
nog is morgen ver om aan te denken

en in de tuinen waar seizoenen
aan de liquidambar groeien
(er lopen merels rond met nesten in hun hoofden)
wordt de notelaar misschien opnieuw verliefd
en steekt zijn handen uit

misschien vloeit een rivier van gras
door de meanders van je leven
en vaart er een trage zeilboot
met rieten manden en met dromen op
(zoals elke boot die komt en gaat)
misschien streelt er een briesje
door je haren
met handen van een trouwe vriend
en kan de lente niet meer zinloos blijven.

